DOMSTOLENS DOM
av den 2 december 1971*

Mål 5/71

Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt, med säte i Schöppenstedt (Niedersachsen), företrätt av styrelseordföranden Rudolf Schrader och vice styrelseordföranden Alfred Isensee, biträdda av advokaterna Arved Deringer, Claus Tessin, Hansjürgen Herrmann och Jochim Sedemund, Köln, med delgivningsadress i Luxemburg hos maître Marc Baden, 1 boulevard Prince-Henri,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas råd, företrätt av Ernst Wohlfahrt, generaldirektör vid rättstjänsten vid rådet, i egenskap av ombud, biträdd av Hans Jürgen Lambers, juridisk rådgivare vid rådet, med delgivningsadress i Luxemburg hos J. N. Van den Houten, direktör vid rättstjänsten vid Europeiska investeringsbanken, 2, place de Metz,

svarande.

Talan avser betalning av skadestånd enligt artikel 215 andra stycket i EEG-fördraget som ersättning för den skada som orsakats av rådets förordning nr 769/68 om nödvändiga åtgärder för att utjämna skillnaden mellan de nationella sockerpriserna och de priser som gäller från och med den 1 juli 1968.

DOMSTOLEN

sammansatt av ordföranden R. Lecourt, avdelningsordförandena J. Mertens de Wilmars och H. Kutscher samt domarna A. M. Donner, A. Trabucchi, R. Monaco (referent) och P. Pescatore,

generaladvokat: K. Roemer,
justitiesekreterare: A. Van Houtte,

meddelar följande

* Rättegångsspråk: tyska.

dom

DOMSKÄL

1 Genom ansökan, som inkom till domstolens kansli den 13 februari 1971, har företaget "Aktien-Zuckerfabrik Schöppenstedt" yrkat att domstolen enligt artikel 215 andra stycket i EEG-fördraget skall ålägga rådet att ersätta den skada som rådet orsakat sökanden genom att anta förordning nr 769/68 av den 18 juni 1968 (EGT 1968, L 143) om nödvändiga åtgärder för att utjämna skillnaden mellan de nationella sockerpriserna och de priser som gäller från och med den 1 juli 1968.

Sökanden har i första hand yrkat att rådet skall betala 38 852,78 beräkningsenheter eller 155 411,13 DEM, motsvarande den inkomstförlust som sökanden lidit i förhållande till det tidigare tyska priset på råsocker.

I andra hand har sökanden yrkat att på annat sätt ersättas för den skada som lidits.

Upptagande till prövning

2 Rådet har invänt att sökandens talan inte kan tas upp till prövning. Därvid har rådet till en början gjort gällande att talan i själva verket inte avser ett skadestånd på grund av rådets vållande, utan syftar till att upphäva den omtvistade rättsaktens rättsverkningar.

Att tillåta att denna talan tas upp till prövning strider enligt rådets mening mot tvistlösningssystemet i fördraget och då särskilt mot artikel 173 andra stycket. Enligt sistnämnda bestämmelse är enskilda inte behöriga att föra talan om ogiltigförklaring mot en förordning.

3 Den skadeståndstalan som regleras i artiklarna 178 och 215 andra stycket i fördraget infördes som en självständig form av talan, med en särskild funktion inom ramen för de olika formerna av talan och underkastad villkor som utformats med hänsyn till denna talans särskilda syfte.

En sådan talan skiljer sig från en talan om ogiltigförklaring därigenom att den inte syftar till ett upphävande av en bestämd åtgärd, utan till ersättning för en skada som orsakats av en institution under tjänsteutövning.

4 Rådet har vidare gjort gällande att huvudyrkandet inte kan tas upp till prövning, eftersom det går ut på att de omtvistade reglerna skall ersättas med nya regler enligt de kriterier som sökanden angett. Enligt rådet saknar domstolen behörighet att förordna om detta.

5 Huvudyrkandet går endast ut på att erhålla skadestånd och avser därmed en prestation som endast har rättsverkningar i förhållande till sökanden.

Denna invändning om rättegångshinder skall därför lämnas utan avseende.

6 Svaranden har dessutom gjort gällande att domstolen, i den mån den bifaller skadeståndsyrkandet, för att bestämma skadans storlek måste fastställa de kriterier enligt vilka prisutjämningen borde ha ägt rum. Därmed skulle emellertid domstolen enligt rådets uppfattning inkräkta på det utrymme för skönsmässig bedömning som rådet har när det antar normativa rättsakter.

7 Bestämmandet av vilka kriterier som skall tillämpas vid beräkningen av den omtvistade utjämningen hör inte till frågan om upptagande till prövning utan till sakfrågan.

8 Svaranden har slutligen invänt att andrahandsyrkandet inte kan tas upp till prövning, eftersom det är obestämt och någon grund för yrkandet inte angivits.

9 Ett inte närmare angivet skadeståndsyrkande saknar nödvändig bestämdhet och skall därför avvisas.

10 Endast huvudyrkandet kan därför tas upp till prövning.

Sakfrågan

11 I detta fall förutsätter gemenskapens utomobligatoriska ansvar åtminstone att den rättsakt som påstås ha orsakat skadan är olaglig.

Eftersom det gäller en normativ rättsakt som innebär avgöranden av ekonomisk-politisk karaktär kan gemenskapen ådra sig detta ansvar enligt artikel 215 andra stycket i EEG-fördraget för den skada som enskilda lidit genom denna rättsakt, endast om det föreligger en tillräckligt tydlig överträdelse av en rättsregel av högra valör till skydd för enskilda.

Följaktligen bör domstolens prövning i denna tvist i första hand avse förekomsten av en sådan överträdelse.

12 Förordning nr 769/68 har antagits enligt artikel 37.1 i förordning nr 1009/67, som ålägger rådet att anta bestämmelser om nödvändiga åtgärder för att utjämna skillnaden mellan de nationella priserna och de priser som gäller från och med den 1 juli 1968. Förordning nr 769/68 bemyndigar de medlemsstater, i vilka priset på vitsocker är högre än riktpriset, att bevilja ett utjämningsbelopp för de kvantiteter vitsocker och råsocker som den 1 juli 1968 kl 0.00 var i fri omsättning inom dess territorium.

Sökanden har hänvisat till att denna förordning för medlemsstater med låga priser föreskriver betalning av en avgift på sockerlagren endast om de tidigare priserna var lägre än de sedan den 1 juli 1968 gällande interventionspriserna. Därav har sökanden dragit slutsatsen att förordningen, genom att fastställa andra kriterier för rätten till utjämning för sockerproducenter i medlemsstater med hög prisnivå, överträder bestämmelsen i artikel 40.3 sista stycket i fördraget, enligt vilken en gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

13 Den angivna skillnaden utgör ingen diskriminering, eftersom den är följden av den nya ordning för organisationen av den gemensamma marknaden för socker som inte har ett enda fastställt pris utan som, genom att omfatta ett högre pris och ett lägre pris, inför en prisram, inom vilken nivån på de faktiska priserna bildas enligt marknadens utveckling.

Man kan således inte bestrida det berättigade i en övergångsordning som föreskrev betalning av utjämningsavgifter endast då de tidigare priserna fortfarande låg under den nya prisramen och som tillät utjämningsersättningar endast då priserna låg över denna ram, eftersom det förutsattes att marknadsmekanismerna skulle göra sig gällande i de fall de tidigare priserna redan befann sig inom den fastställda ramen.

14 Dessutom har rådet, med hänsyn till särdragen hos den ordning som infördes från och med den 1 juli 1968, genom att anta förordning nr 769/68 uppfyllt kraven enligt artikel 37 i förordning nr 1009/67.

15 Likaså bör man tillbakavisa sökandens påstående enligt vilket förordning nr 769/68 skulle ha inneburit en överträdelse av bestämmelserna i artikel 40 i fördraget genom att beräkningsmetoden för utjämningsersättningar och utjämningsavgifter i fråga om råsockerlager härrörde från den metod som

antogs för vitsocker, något som enligt sökanden kunde resultera i en olik behandling av råsockerproducenterna.

Sökanden har visserligen, stödd på hypotetiska exempel, gjort gällande att de valda beräkningsmetoderna inte nödvändigtvis ledde till enhetliga resultat för råsockerproducenterna, men har inte visat att detta kunde varit fallet den 1 juli 1968.

16 Eftersom sökandens skadeståndstalan således inte uppfyller den ovan angivna första förutsättningen skall den ogillas.

Rättegångskostnader

17 I enlighet med artikel 69.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Sökanden har tappat målet.

I målet har domstolen

beaktat rättegångshandlingarna,

hört referentens rapport,

hört parternas muntliga yttranden,

hört generaladvokatens förslag till avgörande,

beaktat Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artiklarna 40, 173 och 215 andra stycket i detta,

beaktat rådets förordning nr 1009/67 av den 18 december 1967, särskilt artikel 37.1 i denna,

beaktat rådets förordning nr 769/68 av den 18 juni 1968,

beaktat protokollet om stadgan för Europeiska ekonomiska gemenskapens domstol, och

beaktat rättegångsreglerna för Europeiska gemenskapernas domstol.

Mot den bakgrunden och på ovan angivna grunder beslutar

DOMSTOLEN

– med avslag på alla övriga mera omfattande eller motstridiga yrkanden – följande:

1) **Sökandens talan ogillas.**

2) **Sökanden skall ersätta rättegångskostnaderna.**

Lecourt Mertens de Wilmars Kutscher

Donner Trabucchi Monaco Pescatore

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 2 december 1971.

A. Van Houtte
Justitiesekreterare

R. Lecourt
Ordförande